

Do Facts Matter?

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

Ministerie van VWS
coronadashboard.rijksoverheid.nl

1

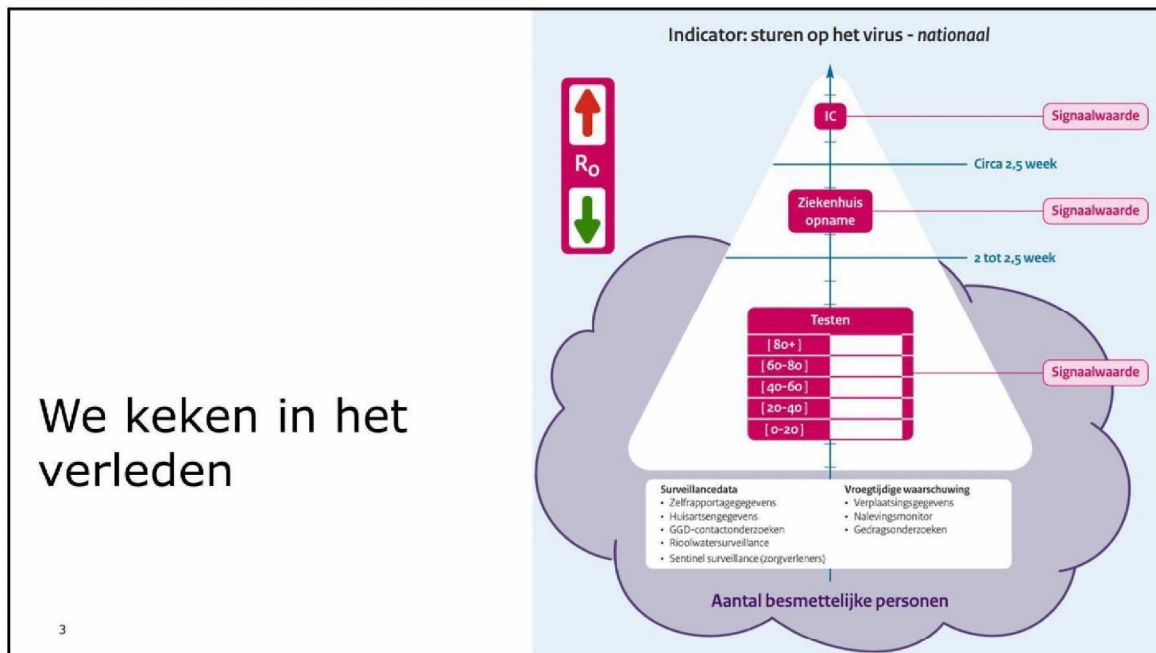
- **Do Facts Matter?**
- **Nu bijna jaar in één van de grootste crisis van onze samenleving.**
- **Daar spelen wetenschap en actuele feiten een heel grote rol in.**
- **Wekelijkse CH-sessies, elke dag al die live-blogs in de media.**
- **Het Coronadashboard is daar maar een onderdeel van natuurlijk.**
- **Maar in de tien minuten die ik heb wil ik jullie graag meenemen in een kort kijkje achter de schermen.**
- **En vooral: welke rol kan het rioolwaterprogramma spelen?**

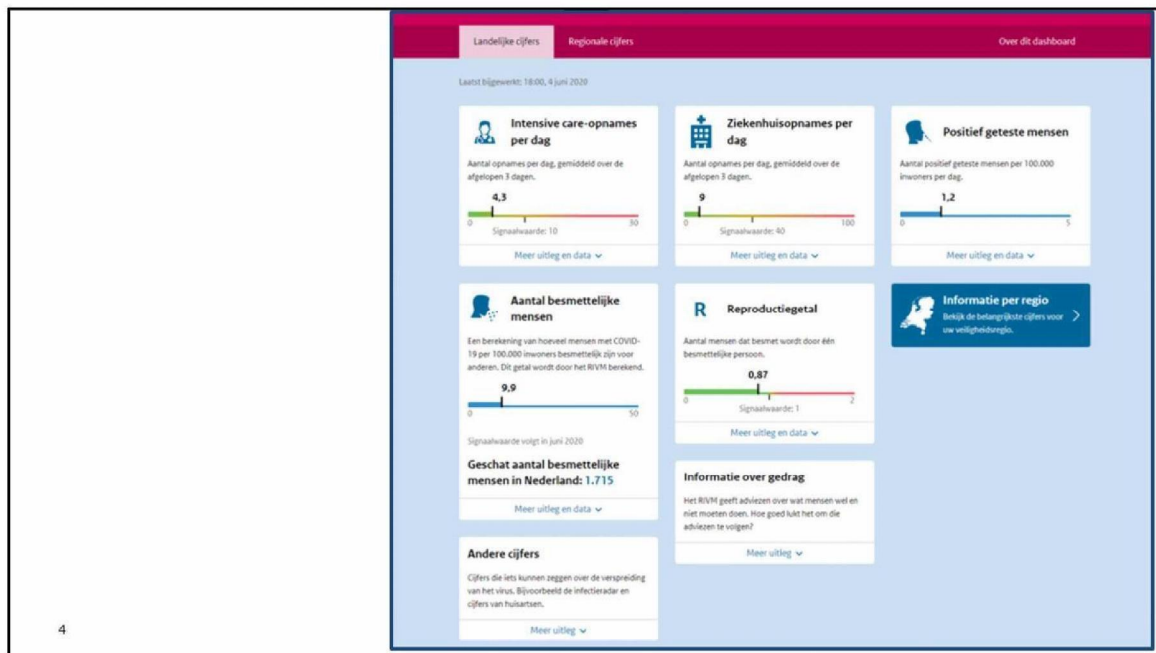
- Wellicht weten jullie nog het moment dat het dashboard live ging: dat was begin juni.
- Dus ongeveer 3 maanden nadat de eerste golf begon.
- In die eerste golf hadden we natuurlijk een heleboel cijfers ter beschikking: maar het was voor de gemiddelde

bestuurder of burger nog best ingewikkeld om al die cijfers te interpreteren.

- **Meerdere keren is dan ook gezegd: we varen in de mist.**
- **En dat kwam ook omdat heel belangrijke cijfers überhaupt nog ontbraken.**

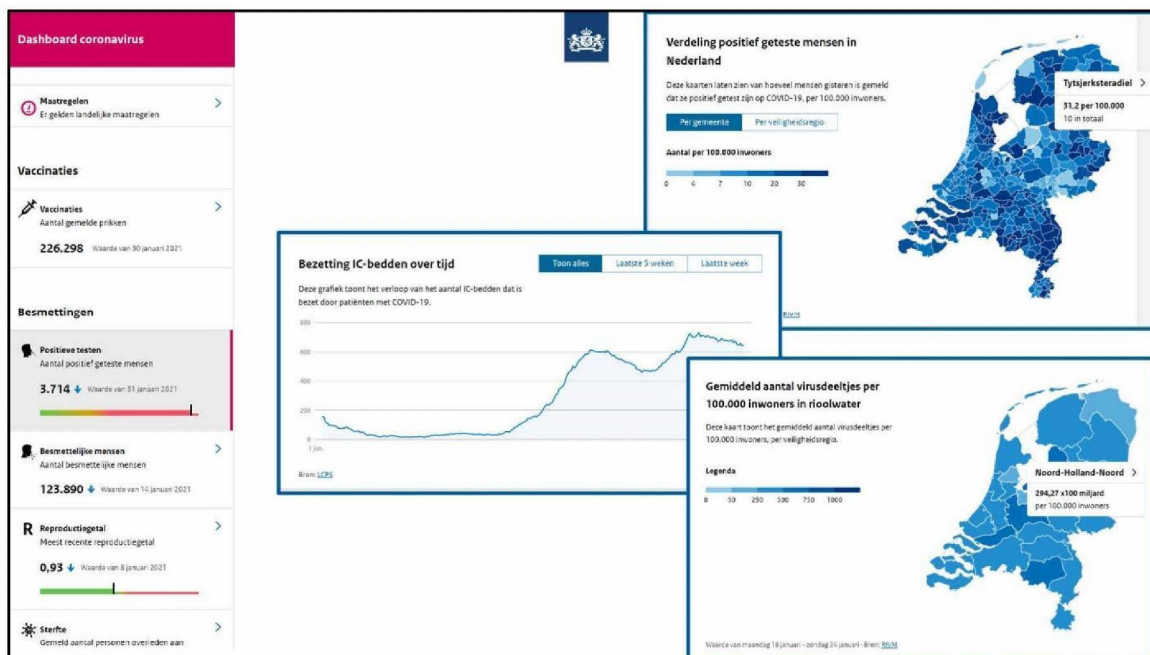

- Dit is de piramide die de basis vormt voor het coronadashboard.
- In de eerste golf hadden we vooral heel accurate cijfers over het aantal IC- en ziekenhuisopnamen.
- Maar ja, die lopen wel 2 tot 3 weken achter op de epidemie.
- Het duurt namelijk even voordat je symptomen krijgt, en dan duurt het gemiddeld nog weer even voordat je daadwerkelijk in het ziekenhuis komt.
- Daarom is na de eerste golf flink ingezet op meer testen. Heel veel testen.
- Niet alleen om positieve personen op te sporen, zodat ze in quarantaine konden, maar ook om beter zicht te hebben op het virus.
- En naast het testen voegden we een hele set aan surveillance indicatoren toe die het zicht verder konden versterken.

4

- En al die cijfers moesten bij elkaar gebracht worden op één centrale plek: het coronadashboard.
- Het dashboard heeft niet als doel om wetenschap te bedrijven, maar heeft juist als doel om data van andere partijen (RIVM, GGD'en en zorginstellingen) toegankelijk en begrijpelijk te ontsluiten.
- En elke dag opnieuw te verversen met de laatste cijfers.
- Voor 2 doelgroepen: bestuurders en beleidsmakers enerzijds; en het algemeen publiek anderzijds.
- Dit plaatje laat één van de eerste versies zien.

- Inmiddels zijn we natuurlijk echt een heel stuk verder en als team flink gegroeid.
- We hebben niet alleen meer programmeurs en beleidsmakers, maar ook data-analisten, designers en communicatiespecialisten.
- We tonen inmiddels heel veel cijfers, kaarten en grafieken. Op landelijk, regionaal en gemeentelijk niveau.
- Onze kern is daarbij: open en transparant zijn. Ook als er fouten staan op het dashboard of in data van anderen.
- We corrigeren het en we laten zien wat er verbeterd is.
- We zijn een loket voor burgers met vragen.
- We maken specials voor onze bestuurders met extra duiding.
- We nemen suggesties en tips van burgers en professionals gelijk mee in onze planning, om het dashboard zo nog begrijpelijker en relevanter te maken.

Rol van data in de besluitvorming

De risicokaart van Nederland

De kaart geeft het risiconiveau per veiligheidsregio weer.

Bij elk risiconiveau horen bepaalde maatregelen. Die maatregelen staan in de risicokaart die het kabinet heeft gemaakt. Er geldt een landelijke lockdown tot en met in ieder geval 5 februari. Bekijk hier de maatregelen van de lockdown.

Legenda

- 1 Waakzaam | geen regio's
- 2 Zorgelijk | geen regio's
- 3 Ernstig | geen regio's
- 4 Zeer Ernstig | 25 regio's

Wat betekenen de vier risiconiveaus?

- Monitoring en advisering**

  - Dashboard coronavirus
  - RIVM-weekrapport (duiding)
  - Informatie van GGD'en en Veiligheidsregio's
  - Advisering Outbreak Management Team (OMT)
- ELKE 2 WEKEN OF VAKER INDIEN NODIG

Inschalingsoverleg

  - NCTV
  - VWS
  - Veiligheidsregio's
  - GGD'en
  - RIVM
- Stap 1: Inschaling**

Inschaling van het risiconiveau per regio op het Dashboard coronavirus

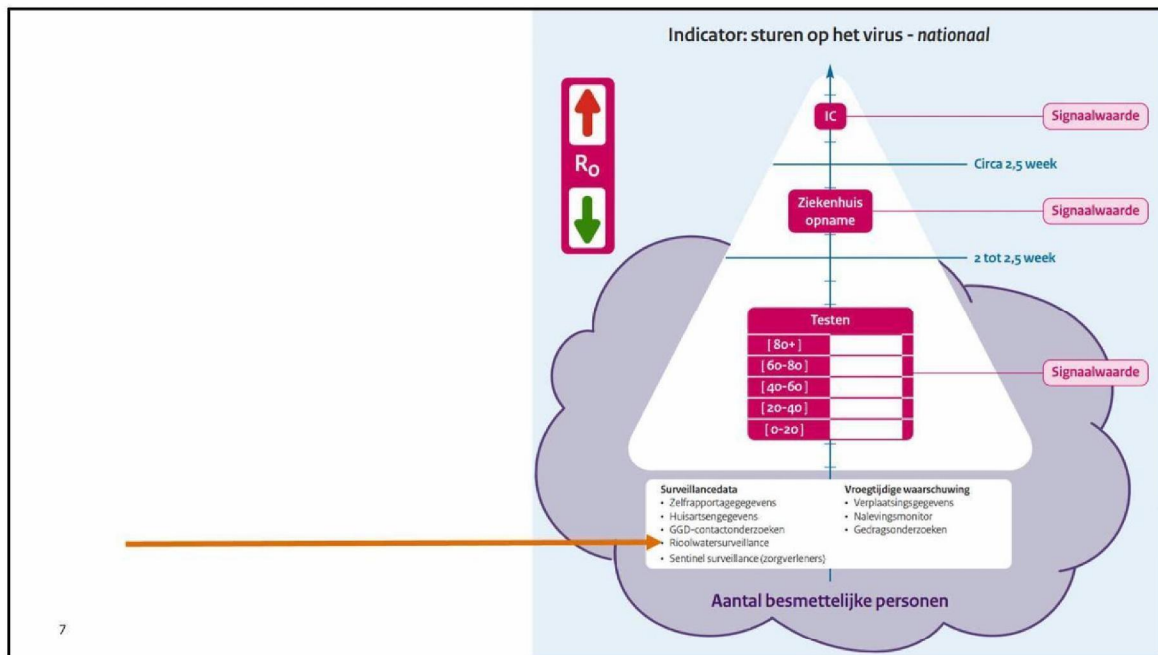
1 2 3 4
- Stap 2, 3 en 4: Maatregelen**

Voorstel tot maatregelenpakket op basis van de routekaart.

- Maar welke rol spelen al deze data nu in de besluitvorming?
- Echt een heel grote rol.
- In de kern van de aanpak staan het RIVM en de GGD'en natuurlijk aan de frontlinie, om met bron- en contactonderzoek en testen het virus op te sporen en in te dammen.
- Maar bij een pandemie als deze is die aanpak verre van onvoldoende, en moet het kabinet telkens extra maatregelen opleggen.
- Om te bepalen welke maatregelen je neemt met de minste impact, moet je goed geïnformeerd zijn.
- Elke 2 weken worden de 25 regio's van NL ingedeeld in één van de vier risiconiveaus: waakzaam, zorgelijk, ernstig, of zeer ernstig.
- Dat doen we sec aan de hand van het aantal positieve testuitslagen en het aantal ziekenhuisopnamen.
- Vervolgens wordt op basis van het hele beeld bepaald of er meer of minder

maatregelen nodig zijn.

- Rioolwatersurveillance is van alle indicatoren eigenlijk de jongste van alle.
- Veel indicatoren hebben zich al meerjarig bewezen, maar voor rioolwateronderzoek geldt eigenlijk dat het op deze schaal en met deze toepassing nog in de kindersc hoenen staat.
- Maar wel één die zeer veelbelovend is.

- Het rioolwateronderzoek heeft namelijk als groot voordeel dat je de epidemie kunt volgen zonder mensen lastig te vallen.
- En dat het inhaakt op een bestaand operationeel proces.
- Daardoor kun je dus in theorie altijd en overal het afvalwater meten, met potentieel een dekking van 100% in ruimte en tijd.
- Dat kun je bij humane surveillance nooit halen. Al is het maar omdat je afhankelijk bent van de bereidheid van mensen zich te laten onderzoeken.
- Bij de start van het programma deze zomer zetten we hier daarnaast mede vol op in omdat het rioolwater als mogelijke vroegindicator kon dienen.
- Inmiddels denken we dat dat op zich wel meevalt.

Dit jaar:

- Intensivering naar 7x per week (alle locaties)

Hoofdvragen korte termijn:

- Wat betekenen al deze cijfers?
- Hoe verhouden ze zich tot test- en ziekenhuiscijfers?

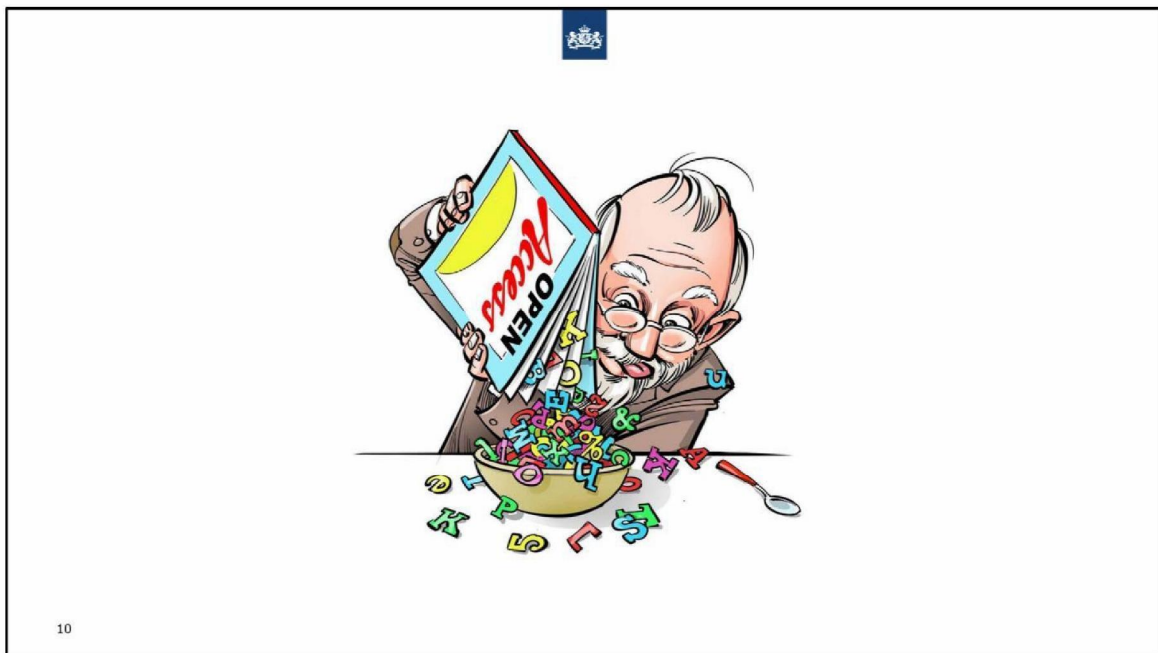
Maar ook:

- Parallele surveillancemethode?
- Mutanten vroegtijdig detecteren?
- Effect maatregelen?
- Effect vaccinatieprogramma?
- Radar voor toekomstige pandemieën?

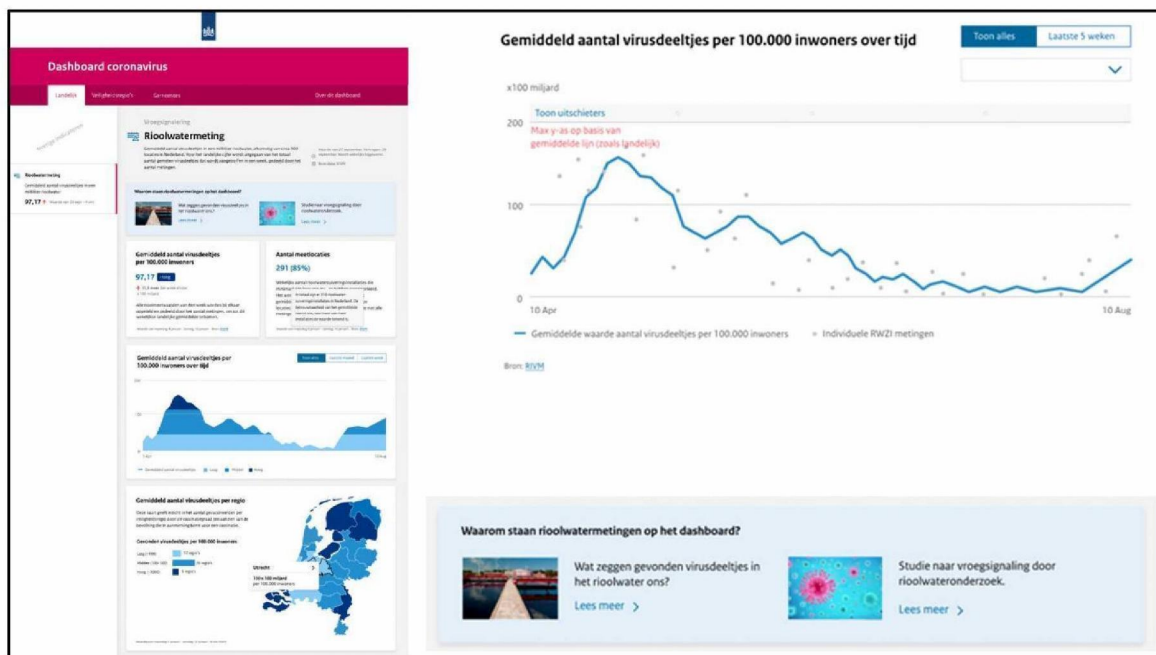
9

- **Het rioolwaterprogramma is natuurlijk duidelijk één programma dat nog volop in ontwikkeling is.**
- **Dat maakt ook dat het zich onderscheidt tov de andere onderdelen van het dashboard.**
- **Eigenlijk is hier sprake van live wetenschap in ontwikkeling. Dat gaat met vallen en opstaan.**
- **Maar het goede nieuws is dat de waterschappen inmiddels bezig zijn om flink te intensiveren: we gaan nu stap voor stap van 1x per week bemonsteren naar 7x per week bemonsteren.**
- **En dat roept allerlei onderzoeksvragen op:**
  - ...

- Grote en kleine vragen die snel beantwoord kunnen worden of misschien wel nog even duren.
- Maar: er ligt nu wel een prachtige infrastructuur die al de nodige data genereert en de komende tijd nog veel meer data gaat maken.
- Die direct als open data ontsloten worden en gebruikt kunnen worden voor analyses.

- In afwachting van al die antwoorden op die vragen, zitten wij natuurlijk ook niet stil.
- We proberen samen met RIVM de data nu al relevanter te maken.
- Dit is een schets van waar we nu mee bezig zijn om de pagina relevanter en begrijpelijker te maken voor het publiek.
- (1) Waarbij we aangeven of een bepaalde waarde (in de honderd miljard deeltjes) nu hoog, middel of laag is.
- (2) En waarbij we de trendgrafiek begrijpelijker maken door een optie te maken om uitschieters wel of niet te tonen.
- (3) En door achtergrondartikelen te publiceren waarin we meer uitleg geven over het programma.

Facts Do Matter

5.1.2e

Ministerie van VWS
coronadashboard.rijksoverheid.nl

12

"WELL, TREAT IT AGAIN!"

En eigenlijk is toch wel het mooiste aan dit programma:

- Dat het rioolwaternetwerk flink vorm kreeg in het begin van de 20^e eeuw vanwege de volksgezondheid en in het bijzonder het tegengaan van infectieziekten.
- En dat dit programma nu zijn meerwaarde bewijst in deze grote pandemie.
- Daar sluit ik mee af. Dank voor jullie aandacht.